

Mise a Kórház kápolnában

Bíró László Püspök Úr prédikációja

**Elhangzott: 2008. június 26-án, a kápolna búcsúján –
Szent János és Szent Pál napján**

Lejegyezte: Kovács Gergő

Kedves Testvéreim!

Hogy egy kicsit megértsük a helynek a szellemét, talán induljunk ki a két szentírási olvasmányból. Az első olvasmány az Ószövetségbe visz minket vissza, Krisztus előtt 590 tájékára. Salamon királyt gyöngé uralkodók követik. Fölbomlik a zsidóság, egymással hadakozik, a gyenge kezű királyok a pogányokkal keresnek szövetségest. Fölrúgják az Istennel való szövetséget, és elpusztul a zsidóság. Kezdődik a babiloni fogság. Jeruzsálemet fölégetik, a népet elhurcolják. Az evangélium egy másik alternatíváról beszél. Beszél a bölcs emberről, aki sziklára épít, szilárd alapokon áll, nem lesz széltől lengetett nád, jöhet a vihar, a ház nem omlik össze, a hajlongó nád nem törik el. A Krisztus követés lényege fogalmazódik itt meg az evangéliumban. A krisztuskövető ember az, aki szilárd Krisztusban, aki nem bontja föl azt az Új-és örök szövetséget, amit Isten Jézus Krisztusban kötött az emberrel.

Ezt a kápolnát eleink a XVIII. Században Szent János és Pál vértanúknak szentelték. Németek és magyarok új betelepültek és az itteni törököt túlélő őslakosság közösen építette. Talán nem is értették egymás nyelvét, de mégis egy volt az értékrendjük. Mindegyik ugyanabban a Krisztusban gyökerezett. Egy valóságos egység volt közöttük. Ami eggyé tette őket, évszázadokon keresztül. Az építkezés mögött, azért említsük meg, ott vannak Szekszárd nagy nevű apátjai, Mérey Mihály, aki kezdi betelepíteni Szekszárdot. Trautsohn apát, aki a betelepítést folytatja, és az ő idejét, aki negyven évig volt apátja a városnak, mint hivatalos apátja, elkezdik építeni ezt kápolnát, és ugyanígy a Remete kápolnát is; a

két legősibb szent helyünket. A nagy templom mostani formájában még nem áll. A templomdombon a Mérey apát által épített előző templom áll még. Itt voltak velük a szentek, akiknek szentelték ezt az apró kápolnát, ami még kisebb volt.

Mit üzen nekünk, a XXI. Század hajnalán élőknek ez a kápolna? Sokat és hosszan lehetne beszélni róla, csak röviden szeretném vázolni. Az életrajz, amit a legendákból tudhatunk, körülbelül ennyi:

Nagy Konstantin tájékán vagyunk. Még él Nagy Konstantin. Egyik lánya neve: Konstancia az Ő udvari főemberei voltak, János és Pál. Előkelő, művelt emberek. A lány beteg volt, de csodásan meggyógyult, és szüzességi fogadalmat tett. Nagy Konstantin uralkodása idején még Dáciát és Krákiát elfoglalják a szkíták Rómától. Galigánusz hadvezér vállalja, hogy visszahódítja a birodalomhoz ezt a két tartományt. A mai Románia, tán Bulgária területét a Római Birodalomhoz csatolja. Cserébe csak annyit kér Konstantintól, hogy kaphatná meg Konstanciát, a lányát. A papa aggódik az unokalány fogadalmában, de a lány bátorítja, hogy nyugodtan ígérje csak oda: „én bízom Istenben, hogy meg tudom tartani a tisztaságomat.”

Hogy kifejezze az újdonsült kérő fele az Ő ragaszkodását, a két hűséges emberét, Jánost és Pált, a két udvarnokot, odaadja Galigánusznak, és ő kíséretükben indul el Dácia és Krákia visszahódítására. Bonyolult a legenda elbeszélése, tény az hogy a végén, talán a keresztények Istenének erejében, mert Galigánusz megtér, visszahódítja a két leszakított területet a birodalomhoz, és visszatér János és Pál hatására Rómába, mint keresztény. Azért könyörög, Konstantin császárhoz, hogy ne kelljen feleségül vennie Konstanciát a lányt, mert Ő kint a harcok közepette ígért tisztaságot az Úrnak. Így él Galigánusz is, János és Pál segítségével keresztény életet. Konstantin fiai közül lesz aki már galliánus? eretnek lesz, annak leszármazottai között megjelenik Aboszt Antal Juliánus?, aki pusztítani kezdi a keresztényeket, és kirabolni őket. Mondván, Krisztusnak azt mondta: „aki le nem tagadja a vagyonát, az nem méltó

hozzá" és segített nekik, hogy megtagadják a vagyont, elvette tőlük mindenüket, volt már ilyen máskor is. János és Pálra is szemet vetett Juliánus, udvari főemberek voltak, azt mondta: „az én környezetemben csak akkor szolgálhattok, ha pogány Isteneknek hódoltok. Adok tíz napot, gondoljátok meg mit cselekesztek, és ha nem hódoltok a pogány Isteneknek gondoskodom róla, hogy mi történik veletek.” De János és Pál mondták, hogy teljesen mindegy, hogy hány napot vársz, már most is megteheted, amit szándékozol, mi rá találtunk a Krisztusra, hozzá ragaszkodunk. Eltelt a tíz nap, Juliánus félt nyilvánosan kivégezni a két tisztességes férfit. Katonákkal körülkerítették a házukat és házuknak udvarán végeztette ki őket. A népnek azt híresztelték, hogy száműzetésre kerültek.

Bonyolódik a legenda tovább, csodákon keresztül még kiderül, hogy nem száműzetésben van János és Pál, hanem saját házuk udvarán földelték el őket. Erőszak áldozatai lettek, és nagy tisztelet övezi az Ő életüket. Igazából testvéreim a mai napig. Az egyház közel kétezer év óta az első kánonban a római mise kánonban említi nevüket: János és Pál Kozma és Damján vértanúk egy sorban említve őket. Ezek a szentek ennek a kápolnának a védőszentjei, akik jártak ide, emlékeztek az oltárképre, két római páncélba védve öltöztetett férfialak magasodik az oltárképen mögöttük, talán a pogány bálványoknak a szülött képe.

Mit üzen nekünk ez a kápolna, közel háromszáz év távlatából, ezen szenteken keresztül? Ezek a szentek: vértanúk. Ki a vértanú? Az, aki szilárd értékrendet vall, aki ragaszkodik Krisztus személyéhez, és az Ő evangéliuma szerint próbál élni, és ebből nem enged.

Testvéreim! Olyan sokszor előkerül ez a gondolat, anynyi jövője van Európának, és azokban van jövője Európának, akik mernek szilárd értékrend szerint élni, akik merik vigyázni azokat az értékeket, amit Krisztus hozott közénk. Nem nehéz látni, amit ma kikezdett az igazság, az erkölcs. Egész Európa pusztul, elutálódik. Olyan tisztán lehet látni, hogy azoknak közössége lesz Európa jövőjének hordozója, akik mernek ragaszkodni az

igazsághoz, és az erkölcs szerint élni. Hívnak bennünket ezek a szentek, egy szilárd, higgadt gondolkodásra, sziklára építésre. Ha János és Pálról semmit sem tudnánk, ha korszellemmel házasodtak volna, ha Juliánus által küldött Jupiter szobrot imádták volna, és neki áldoztak volna, ők nem így tettek. Ők nem a korszellemmel házasodtak, szilárdan álltak, sziklára épültek. Erre hív bennünket ez a kápolna. Az igazság és az erkölcs mentén élni. Ha nem állunk szilárd alapon, akkor minden összeomlik körülöttünk. Az egyház továbbra is viszonyítási pont lesz a társadalomban, mert nem lesz más ami szilárd igazságot és erkölcsöt hirdetne. Maradjunk hűségesek hozzá.

A másik üzenete ennek a kápolnának: tulajdonképpen a népi áhitatról szól. A népi áhitat: János és Pálnak szentelte ezt a kápolnát. János és Pál a középkorban ugye a viharban a jégesőnek, a villámlásnak szenteli védőszentjét. Osztrákoknál, magyaroknál alakult ez ki. Történészek úgy gondolják, hogy azért mert mindig ebben a reggeli hőségben volt az ünnepük, ilyenkor van a zápor, jégeső, s a nép ösztönösen hozzájuk imádkozott.

Testvéreim! Lehet ezen mosolyogni, mágikusan szentekhez fohászokdtak őseink a jégverés a villámlás és a viharok ellen. E mögött nagyon mély gondolkodás húzódik meg. Az ember helyén volt a természetben. Ma már beszélnek környezetteológiáról, ugye az egész környezet felborul, mert az ember nincs helyén a környezetben. A régi ember, amikor vihar, jég és villámlás ellen imádkozott, akkor mire emlékezett? Arra a teremtés elbeszélésre, amely újra, meg újra Isten ajkára adja a szót, és látta Istent, hogy mind az amit alkotott, jó. A természet jó, a természettel összetartozom, a természet és benne én is Istenhez tartozom. Ez volt a régi ember gondolkodása. Én is éppúgy, mint a természet teremtmény vagyok. Szent Ferenc ezért tudta testvérének szólítani a Napot, nővérének a Holdat, és hívta segítségül a természet, teremtés alkotásait, hogy vele együtt dicsérjék az Urat. Egy világlátásról, egy nagy egységről van szó, ahol testvére minden és egy közös atyának vagyunk a gyermekei. A lét értelmességéről volt itt tulajdonkép-

pen szó. Hosszan kéne erről beszélni talán az élet folyamán. Még csak egyet kell említeni: a nép vallásosság szenteli itt szőlődombunk lábánál ezt a kis kápolnát, ami akkor a város végén állhatott szinte, ugye a Béla tértől terjed a város, a Bartina, aztán a hármashíd fele és aztán tovább a Béri Balogh utcán. A hegy lábánál a szőlődomb lábánál neki szentelték ezt a kápolnát, hogy Isten szeretetébe ajánlják önmagukat, az Ő gondoskodására bízták magukat, a két szent közbenjárásával.

A másik, ami itt van ebben a kápolnában, a népi vallásosság. A népi vallásosságot az egyik teológus kiegészíti a hivatalos vallásossággal. A népi vallásossággal mintegy továbbfolytatta a maga vallásosságát az emberrel a hétköznapokban. A réginél, eleinknél a vallásosság átjárta a hétköznapokat. A régi embernél a hétköznap és a vasárnap egyenlő képen Isten előtt zajlott. Egy olyan vallásosságról szól, amely nem volt skizofrén. Nem volt tudathasadásos. Amely nem rándult ki a hétköznapokból a vasárnapba, hanem együtt a hétköznap és a vasárnap együtt tartozott az Istenhez. Ettől a vallásosságtól szakadtunk el, és lett idegen a vasárnap is, és már a vasárnapunkat is elhagytuk. Az ember ezzel nagyon sokat veszít.

Testvéreim! Itt van ez a kápolna, sok-sok jó ember, segítségére szorul még, és remélem, hogy ez a kápolna megújul. Dacol minden olyanfajta gondolkodással, amely nem tud mit kezdeni a szenttel, a Földi léten túlmutatóval, és fog még bennünket továbbra is erősíteni, fogja hirdetni a szilárd értékrendet, a lét Istenhez tartozását, és hív bennünket arra, hogy vallásosságunk legyen egész ember, egész létet átjáró.

ÁMEN